

ikke udformet med henblik på at regulere indsatsen overfor de jordforureninger, hvor man ikke kan påbyde en forurener at rydde op.

Cheminovasagen på Harboøre Tange var en væsentlig årsag til vedtagelsen af kemikalieaffaldsdepotloven i 1983. Loven skabte grundlag for, at det offentlige kunne iværksætte og finansiere afværgeforanstaltninger i tilfælde, hvor der ikke var mulighed for at meddele påbud til forureneren. Kemikalieaffaldsdepotloven blev i 1990 efterfulgt af affaldsdepotloven, der bl.a. udvidede de typer af forurenede grunde, der omfattes af reglerne om offentligt finansierede oprensninger, samt som noget nyt indførte et arealreguleringssystem for registrerede affaldsdepoter.

Affaldsdepotloven omfatter kun ældre forurenninger, dvs. forurening der er sket før 1972, 1974 henholdsvis 1976, hvor reguleringen af bortskaffelse af olieaffald, regulering af lossepladser og regulering af bortskaffelse af kemikalieaffald trådte i kraft. Oprydning efter nyere forurenninger forudsattes fortsat at skulle ske ved påbud efter miljøbeskyttelsesloven til den ansvarlige forurener.

Praksis viste imidlertid, at der fortsat var mange, også nyere forurenninger, der måtte efterlades, fordi der ikke var hjemmel til i de enkelte sager at meddele påbud efter miljøbeskyttelsesloven. Samtidig viste det sig, at forvaltningsretlige og erstatningsretlige principper i praksis førte til yderligere begrænsninger i adgangen til at meddele påbud. Også tekniske problemer, f.eks. ved at aldersbestemme og identificere forurenninger, har begrænset myndighedernes adgang til at kræve forurennet jord fjernet.

Samtidig blev et helt andet problem rejst, idet registreringer eller konstateringen af forurening på ejendomme kunne medføre et værditab, selv om ejendommen senere viste sig ikke at være forurennet. Det førte til, at miljøministeren i 1991 nedsatte et udvalg, der skulle se på mulighederne for at etablere en værditabsordning for ejere af forurenede ejendomme. Udvalget afgav året efter en betænkning med dertil hørende udkast til lovforslag (Betænkning nr. 2 - Værditabsudvalgets betænkning - Miljøstyrelsen, 1992). Folketinget vedtog i 1993 værditabsloven, som tillægger ejere af helårsboliger, der i god tro har erhvervet en ejendom, der senere viser sig at være forurennet, krav på en offentlig oprydning mod en vis egenbetaling.

De forskellige problemer af såvel juridisk som tidsmæssig karakter, der er forbundet med oprydning og afværgeforanstaltninger i forhold til jordforurenninger, har tilskyndet til andre ordninger. Oprydninger, som sker ved Oliebranchens Miljøpulje (OM), er således baseret på en frivillig aftale mellem Oliebranchens

Fællesrepræsentation, de kommunale organisationer og Miljø- og Energiministeriet. Formålet med aftalen er bl.a. at sikre, at der bliver ryddet op på forurenede grunde, hvor der tidligere har ligget benzinstationer. Oprydningerne finansieres af olieselskaberne. DSB og Banestyrelsen har siden 1992 gennemført en frivillig, miljøprioriteret oprydningsindsats på arealer, der tilhører DSB og Banestyrelsen, og denne indsats vil blive videreført i Banestyrelsen i de kommende år. Også Forsvaret har planer for oprydning efter jordforurening på arealer, der tilhører Forsvaret.

Lovgivningen om forurennet jord består således af flere dele, hvor problemerne er blevet søgt løst gennem særlige love og regler. Disse regler er blevet til uafhængigt af hinanden og har som oftest haft forskellige formål og savnet klare hjemler til indgreb.

Konsekvensen af denne mangel på sammenhængende lovgivning har været, at det er blevet vanskeliggere og mere tidskrævende at få gennemført oprydninger. Det har næppe gavnet miljøet, og det har skabt uklarhed for borgere, virksomheder og myndigheder.

Bl.a. på den baggrund nedsatte miljø- og energiministeren i 1994 et udvalg - Jordforureningsudvalget -, der skulle undersøge mulighederne for at og eventuelt fremkomme med et forslag til en mere overskuelig og sammenhængende regulering af jordforureningsområdet. Jordforureningsudvalget afgav den 1. marts 1996 Betænkning om forurennet jord. Rapporten fra 2 underudvalg under Jordforureningsudvalget udgør selvstændige bilag til betænkningen.

Rapporten fra underudvalget »Den Juridiske Verden« beskriver og analyserer lovgivning og praksis på jordforureningsområdet. Rapporten fra underudvalget »Den Fysiske Verden« indeholder forslag til principper for prioritering af den fremtidige afværge- og oprydningsindsats. Herudover beskriver rapporten forureningernes omfang og karakter, principper for den fremtidige oprydnings- og afværgeindsats og disponering af jord og restprodukter.

Betænkning om forurennet jord med tilhørende lovforslag blev sendt i høring i marts 1996. Som opfølgning på betænkningen har Miljøstyrelsen endvidere udført et større analyse- og udviklingsarbejde og faglige vurderinger. Disse vurderinger er kommet til udtryk i vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 6-11, 1998, om oprydning på forurenede lokaliteter og i vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 13, 1998, om prøvetagning og analyse af jord. Herudover er udarbejdet en vejledning om kortlægning af jordforurening og kilder hertil og en vejledning om rådgivning af beboere i let forurenede områder. De 2 sidstnævnte vejledninger afventer jordforureningslovens vedtagelse.